

Recorregut de recerca geològica i mineralògica per la comarca de l'Anoia: des del Bruc al Port dels Brucs, Castellolí, Santa Margarida de Montbui, a la Tosa de Montbui i a Saió

Josep Maria Mata-Perelló

Joaquim Sanz Balagué

XARAGALL

REVISTA DE CIÈNCIES DE LA CATALUNYA CENTRAL

n. 11

NOVEMBRE 2014

Com citar l'article: Mata-Perelló, JM.; Sanz Balaguer, J. Recorregut de recerca geològica i mineralògica per la comarca de l'Anoia: des del Bruc al Port dels Brucs, Castellolí, Santa Margarida de Montbui, a la Tosa de Montbui i a Saió. A: XARAGALL. Revista de Ciències de la Catalunya Central. 2014. (n.11). ISSN 2013-4479 DL: B.21483-2009. DOI

RECORREGUT DE RECERCA GEOLÒGICA I MINERALÒGICA PER LA COMARCA DE L'ANOIA: DES DEL BRUC AL PORT DELS BRUCS, CASTELLOLÍ, SANTA MARGARIDA DE MONTBUI, A LA TOSA DE MONTBUI I A SAIÓ

Josep Maria Mata-Perelló

Museu de geologia Valentí Masachs, Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Manresa (EPSEM), Universitat Politècnica de Catalunya · BarcelonaTech (UPC), 08272 Manresa, Spain

Joaquim Sanz Balagué

Departament d'Enginyeria Minera i Recursos Naturals (EMRN), Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Manresa (EPSEM), Universitat Politècnica de Catalunya · BarcelonaTech (UPC), 08272 Manresa, Spain

Paraules clau: Depressió Geològica de l'Ebre, Serralada Prelitoral Catalana, Patrimoni miner

---

Resum

Itinerari realitzat el 13 de gener de 2014. En aquesta ocasió, bona part del recorregut de l'itinerari discorrerà per la Depressió Geològica de l'Ebre. Tanmateix es faran diferents recorreguts per la Serralada Prelitoral Catalana (Sistema Mediterrani), al principi del recorregut.

Així, el recorregut s'iniciarà a la Depressió Geològica de l'Ebre, tot i que molt prop de la Serralada Prelitoral Catalana (del Sistema Mediterrani). Tot seguit es farà un breu recorregut per aquesta unitat geològica. I tot seguit, la resta del trajecte ja es realitzarà exclusivament per la depressió esmentada inicialment, anant cap a ponent. Així, s'arribarà a Castellolí, Santa Margarida de Montbui i finalment a Saió, per on finalitzarà, després de pujar a la Tossa de Montbui.

És a dir: la totalitat del recorregut s'efectuarà exclusivament per la comarca de l'Anoia (de la Catalunya Central), pels part dels seus sectors meridionals, anant des del Bruc fins a Saió (del terme de Santa Margarida de Montbui).

---

1. Objectius fonamentals

Els objectius fonamentals que es pretenen aconseguir en aquest itinerari, es poden concretar en els següents aspectes generals:

1. Observació del *Sistema Mediterrani*, per entre el qual discorrerem molt breument a l'inici del recorregut, per les immediacions del poble del Bruc, al principi del recorregut. Cal dir que dintre d'aquesta unitat discorrerem solament per una de les seves sotsunitats: concretament per la *Serralada Prelitoral Catalana*.
2. Observació i descripció dels materials paleozoics (de l'Ordovicià), que constitueixen la *Serralada Prelitoral Catalana*, dintre de la comarca de l'Anoia, a través dels indrets proper, d'on iniciarem el recorregut, pels voltants del Bruc.
3. Observació a distància, dels materials mesozoics del Triàsic, els quals formen part de l'extrem septentrional de la Serra de la Fembra Morta (de la *Serralada Prelitoral Catalana*).
4. Observació de la *Depressió Geològica de l'Ebre*, per on transitarà el recorregut de l'itinerari entre les immediacions del Bruc, les de Santa Margarida de Montbui i les del llogarret de Saió. Bona part d'aquest recorregut es troba a la denominada *Depressió Central*, i més exactament dintre de la *Depressió Geològica de l'Ebre*.
5. Observació i descripció dels materials terciaris paleogènics de la *Depressió Geològica de l'Ebre*, els quals trobarem per alguns indrets de la comarca d'Anoia, entre el Bruc i Miralles. En concret ens referirem als materials de la *Formació Orpí*, i als del *Grup de Santa Maria (Formació Collbàs, Formació Igualada i Formació Tossa)*. Tanmateix, entre el Bruc i el Port dels Brucs es veuran materials de la *Formació Artés*. Tot i així, en aquest recorregut es farà un tall estratigràfic de tot el *Grup de Santa Maria*.
6. Observació de les estructures locals d'aquests materials, al llarg del recorregut de l'itinerari. Per d'altra banda es farà també una observació de les relacions existents entre les unitats geològiques acabades d'esmentar.
7. Observació i reconeixement de diferents mineralitzacions i explotacions situades a diferents indrets del recorregut de l'itinerari
8. Observació de les explotacions mineres (antigues i actuals), relacionades amb les mineralitzacions esmentades al capítol anterior.
9. Observació de l'impacte ambiental, sobre el Medi Natural, produït per les explotacions mineres anteriors. Així mateix, observació de les tasques de restauració mediambiental, en cas d'haver-se realitzat.
10. Observació dels diferents indrets relacionats amb el nostre Patrimoni Geològic i amb el nostre Patrimoni Miner, que anem trobant al llarg del recorregut d'aquest itinerari entre el Bruc i la petita localitat de Faió. Així, dintre del Patrimoni Geològic, cal fer esment del conjunt de la Tossa de Montbui; i dintre del segon, cal parlar del interessant Forn de Calç de Santa Margarida de Montbui; entre altres aspectes.

2. Antecedents

Pel que fa al recorregut del present itinerari, existeixen diversos antecedents parcials (molts d'ells recents), i del mateix autor del present itinerari que ara presentem. Es tracta dels següents: Mata-Perelló (1990b, 1991b, 1996a, 1996b, 1996c, 1997, 1998, 1999a, 1999b i 2005, 2010a 2010b, 2011, 2012 i 2014).

Per altra banda, també hi ha un altre antecedent parcial, el qual és relatiu a trams del recorregut del itinerari que ara presentem. Ens referim al treball de Masachs et al·tri (1981).

Pel que fa a la descripció de les mineralitzacions d'aquesta comarca, farem esment de dos treballs més de l'autor d'aquestes línies. Concretament de Mata-Perelló (1990a i 1991a). El primer és relatiu a les mineralitzacions de la comarca de l'Anoia, i el segon al conjunt de les mineralitzacions de Catalunya.

I, finalment, pel que fa a l'estructura geològica de la zona per la qual discorre l'itinerari, farem esment dels treballs de: Guimerà et al·tri (1982) i de Riba et al·tri (1976). Igualment, farem esment de la publicació IGME (1975), relatiu al full d'Igualada, del "Mapa Geológico de España, a escala 1:50.000". També cal fer esment del treball: Mata-Perelló (1985).

Tots aquests treballs referenciats, i d'altres, figuren esmentats per ordre alfabètic a l'apartat dedicat a la BIBLIOGRAFIA.

3. Recorregut de l'itinerari

El recorregut del present itinerari discorrerà íntegrament per diferents indrets de la comarca d'Anoia, especialment pels sectors meridionals, anant de llevant fins a ponent. Així, s'iniciarà prop de la localitat anoienca del **Bruc**, per on es farà ja les primeres aturades de l'itinerari. Una a l'aparcament de l'Hotel dels Brucs, una altra a una fillola de l'autovia A -2 i la darrera a la carretera cap el Port dels Brucs. Així, en aquest trajecte inicial s'utilitzaran l'esmentada autovia i la carretera nacional antiga, la N – IIA.

Després, el recorregut es dirigirà cap a les immediacions de la **Castellolí**, utilitzant ara l'autovia A – 2, per on es farà una nova aturada. Tot seguit el recorregut continuarà cap a ponent, retornant prop d'**Igualada** a la carretera N – IIA. Tot i així, ben aviat s'agafarà la carretera autonòmica C – 37, la qual es portarà directament cap el poble de **Santa Margarida de Montbui** (cap el seu nucli antic).

En arribar a aquest poble es faran dues filloles: una per tal d'anar cap al *Forn de Calç de Santa Margarida de Montbui*, situat prop del Cementiri; i l'altre cap a la *Tosa de Montbui*. En cada un d'aquests indrets es faran aturades.

I finalment, després de retornar a Santa Margarida de Montbui, el recorregut es dirigirà cap al llogarret de Saió (integrant d'aquest mateix municipi). En aquest trajecte es faran dues noves aturades, finalitzant aquí el recorregut de l'itinerari.

4. Advertiments previs

Com en altres recorreguts de RECERCA GEOLÒGICA I MINERALÒGICA... si es disposa del temps suficient, poden efectuar-se passant per totes les parades i filloles. En cas contrari, recomanem prescindir de les anomenades PARADES - CONDICIONALS.

Com de costum, creiem oportú de recomanar, que alhora d'efectuar el recorregut de l'itinerari es cerqui la informació més àmplia possible sobre l'estat dels trams del recorregut a realitzar, tant per pistes forestals, com per carreteres en mal estat de conservació. Aquest serà el cas de l'accés al Forn de Calç de Santa Margarida de Montbui; i també el camí des d'aquesta població a la de Saió.

També recomanem tenir el màxim respecte de cara a la conservació del Medi Natural i del Medi Ambient, en tot moment, tant al llarg del recorregut d'aquest itinerari, com fora d'ell.

5. Descripció de l'itinerari

Com de costum, estructurarem el recorregut de l'itinerari en una sèrie de PARADES, que tot seguit anirem veient. En cada una d'aquestes aturades farem un breu comentari (geològic o mineralògic, segons s'escaigui).

En cada cas indicarem l'indret on s'efectua la parada, així com el terme municipal al qual pertany l'indret. Com en tots els itineraris, a continuació s'indicarà el nom de la comarca a la que pertany el municipi, tot i que en aquest itinerari, tots els municipis es troben a la mateixa comarca, a la de l'Anoia.

A continuació, com es fa en altres itineraris, s'indicarà el número del *Full Topogràfic*, on es troba situada l'aturada. Aquest número correspon al del "*Mapa Topogràfic Nacional*", realitzat a l'escala 1:50.000 per l'IGC. Tot i així, al respecte del present itinerari, cal dir que la totalitat del recorregut de l'itinerari s'inclourà totalment dintre de d'un sol full de l'esmentat mapa; concretament del full corresponen al número **391** (dit d'Igualada). Si s'escau, també es pot utilitzar el Mapa Topogràfic de la Comarca d'Anoia, editat per l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

A continuació començarem a descriure les parades que constitueixen el recorregut d'aquest itinerari:

5.1. Parada 1. APARCAMENT DE TERRA DE L'HOTEL DEL BRUC (el Bruc de Dalt, terme municipal del Bruc, comarca de l'Anoia). (Full 391)

El recorregut d'aquest itinerari el començarem a l'Aparcament de terra per sobre del *Parador de l'Hotel del Bruc*. Molt prop de la cruïlla de l'antiga carretera N – IIA, amb la que es dirigeix cap a Manresa (la carretera local BP – 1101); tot això per sobre dels vials de l'Autovia A-2, per on passa tota la circulació.

Aquest indret es troba plenament situat a la *Depressió Geològica de l'Ebre* (i més exactament a la seva *Depressió Central*, tot i que molt a prop dels *Altiplans Meridionals*, MATA – PERELLÓ, 1984); tot i així, es molt proper de l'extrem septentrional de la *Serralada Prelitoral Catalana*.

Des d'aquesta indret, es pot gaudir d'una bona observació del *Sistema Mediterrani* (situat a migjorn i més concretament de la *Serra de la Fembra Morta*, situada al Nord de Piera). Així, des d'aquí es poden veure els relleus paleozoics d'aquesta serra.

També, des d'aquí, es pot veure clarament l'encavalcament de la *Serralada Prelitoral Catalana*, sobre la *Depressió Geològica de l'Ebre*; i més concretament del doble encavalcament: de l'Ordovicià sobre el Triàsic (el Muschelkalk Inferior), i d'aquesta darrer sobre l'Eocè (*Formació Tossa*).

Finalment, cal dir que tots aquests contactes es fan clarament ostensibles per sota de Can Cogul, a migjorn del Port dels Brucs. En aquest indret efectuarem una de les properes aturades d'aquest itinerari. (fotografia 1).

Fotografia 1. Encavalcaments de la *Serra de la Fembra Morta*: de l'Ordovicià sobre el Triàsic i d'aquest sobre l'Eocè, mirant de d'esquerra a dreta, de Sud a Nord. Tot, des de l'Aparcament de l'Hotel dels Brucs

5.2. Parada 2. ANTIGA EXPLOTACIÓ DE NIVELLS PISSARRENC, (el Bruc de Dalt, terme municipal del Bruc, comarca d'Anoia). (Full 391)

Després de fer l'aturada anterior cal agafar momentàniament la carretera N – II (ara l'A-2), per tal d'anar cap al Sud, en direcció al proper poble del **Bruc**. En arribar a les immediacions del **Bruc de Dalt**, ens caldrà fer una aturada a la bora de l'Autovia A-2, per tal d'anar a l'indret on la carretera de Manresa i de Can Masana fa la cruïlla amb l'Autovia A – 2. En arribar a aquest indret, quasi a 1 Km de la parada anterior, caldrà fer una altra, la darrera d'aquest itinerari. Ara, amb les obres que es realitzen a l'Autovia, el millor es aparcar prop de la cruïlla, per tal d'anar a peu, fent un recorregut de 0'5 Km.

En aquest breu recorregut hem estat circulant inicialment entre els afloraments cenozoics (de la *Depressió Geològica de l'Ebre*, que hem vist a la parada anterior). Tot i així, prop de l'indret de l'actual parada, haurem començat a trobar afloraments de les llicorelles de l'Ordovicià; molt sovint recobertes per terrenys quaternaris. Així, En aquest recorregut, hem passat de la *Depressió Geològica de l'Ebre* a la *Serralada Prelitoral Catalana* (del *Sistema Mediterrani*) on ara estem situats.

Aquests materials paleozoics de l'Ordovicià, són els que es troben a l'indret de l'aturada. Entre aquests materials, a l'altra banda de l'Autovia s'observen uns interessants filons de Quars encaixats entre les llicorelles.

Cal dir, que aquestes pissarres es troben molt alterades en aquest indret, i que han estat explotades per a ésser utilitzades com a matèria prima complementària, de les properes bòviles. (fotografia 2).

Fotografia 2. Un aspecte de l'aflorament de les llicorelles, al costat de l'Autovia A-2 (sentit cap a Martorell)

5.3. Parada 3 - CONDICIONAL. IMMEDIACIONS DE CAN COGUL. PORT DELS BRUCS, (el Bruc de Dalt, terme municipal del Bruc, comarca d'Anoia). (Full 391)

Després de fer la parada anterior, cal retornar cap al Parador de l'Hotel del Bruc, per tal de seguir pels trams abandonats de l'antiga carretera N-IIA. En arribar al Port del Brucs, cal agafar un camí de terra que es dirigeix cap al Sud, cap a Piera i Ca N'Aguilera (tot i que no està senyalitzat). En arribar a les immediacions de Can Cogul, caldrà fer una nova aturada. Així, des de la parada anterior, haurem recorregut uns 4 Km més; i des del Port, haurem recorregut uns 300 metres i escaig.

En aquest recorregut, hem anat trobant els materials cenozoics que ja hem vist a l'Hotel dels Brucs. Aquests són també els que es troben a l'indret de l'aturada,. Es tracta de nivells de gresos i de calcutites rogenques que pertanyen a la Formació Artés. Entre aquests materials, durant el trajecte realitzat, haurem trobat freqüents paleocanals, amb força materials detrítics.

Tot i així, ara a uns 0'1 Km de la casa, ja es troben les llicorelles paleozoiques de l'Ordovicià. Així, en aquest lloc hi ha el contacte entre la Depressió Geològica de l'Ebre (amb els materials cenozoics) i la Depressió Geològica de l'Ebre (amb les llicorelles). Es tracta del contacte per encavalcament que hem vist a la primera aturada, des de lluny; tot i que aquí no apareixen les calcàries triàsiques del Muschelkalk Inferior que hem vist des de l'Hotel del Bruc. Al respecte, cal dir que aquestes calcàries aquí estan també encavalcades pels materials paleozoics de l'Ordovicià. Si les volem veure, ens haurem de desplaçar uns 300 metres, anant cap al SE des Can Cogul.

5.4. Parada 4. TRENCALL DE CA N'ALZINÀ, CAMÍ DEL RESTAURANT "MARINE", (les Cases de l'Alzina, terme municipal de Castellolí, comarca d'Anoia). (Full 391)

Després de fer l'aturada anterior cal retornar cap a la carretera N – IIA, per tal de continuar cap a ponent, baixant ara des del *Port dels Brucs*. Després de fer tota la baixada, trobarem l'Autovia A – 2, per on ens caldrà continuar. Més endavant, en sobrepassar el poble de **Castellolí**, trobarem el trencall que condueix cap a aquest poble i també cap a les Cases de l'Alzina. En arribar al trencall, fora de l'Autovia, també trobarem la carretereta que condueix cap el *Restaurat "Marine"*, per on ens caldrà continuar molt breument (menys de 100 metres). Tot seguit ens caldrà fer una nova aturada. Aquesta, la farem a uns 6 Km de l'anterior parada, aproximadament.

En aquest recorregut, hem tornat a entrar a la *Depressió Geològica de l'Ebre* i després haurem anat trobant afloraments dels materials eocènics que la constitueixen. Primer haurem trobat els materials detrítics de la *Formació Artés*. Però immediatament al baixar, haurem trobat afloraments dels trams de calcutites grisenques de la *Formació Igualada*. Aquests són els materials que apareixen a l'indret de l'aturada.

Des taquí, mirant cap al Nord es poden veure els relleus de *Ca N'Aguilera*. Es tracta d'un interessant *relieve en cuesta*. A la part superior de la mateixa hi ha els afloraments de les roques carbonatades de la *Formació Tossa*. Aquestes calcàries són coral-lines i formen part d'un interessant escull de l'Eocè. (fotografia 3).

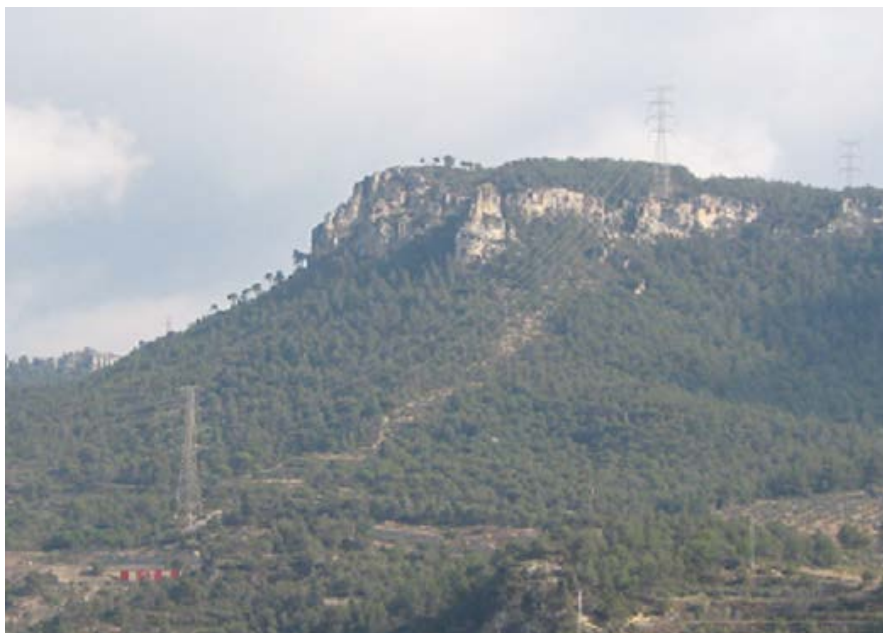

Fotografia 3. Relleus de Ca N'Aguilera, des de les immediacions de Castellolí.

Aflorament de les calcàries de la *Formació Tossa*.

Tot i així, en primer terme es veuen les calcutites grisenques de la *Formació Igualada*

També, des taquí, mirant cap al Sud es poden veure els relleus dels *Mollons*. Es tracta d'un interessant *olistòlit*, amb les calcàries del Muschelkalk situades entre els afloraments de la *Formació Igualada*. Aquest indret forma part del *Patrimoni Geològic de la Comarca d'Anoia*. (fotografia 4).

Fotografia 4. Els *Mollons*. A la part alta hi ha un olistòlit, amb les calcàries triàsiques del Muschelkalk situades entre les calculutites de la *Formació Igualada*. Aquesta fotografia no està presa des de l'indret de l'aturada, sinó des de la Poble de Claramunt

5.5. Parada 5. EL FORN DE CALÇ DE SANTA MARGARIDA DE MONTBUI, (terme de Santa Margarida de Montbui, comarca d'Anoia). (Full 391)

Després de fer l'aturada anterior cal tornar a l'Autovia A – 2, per tal de continuar cap a ponent. A uns 2 Km de la parada anterior ens caldrà deixar l'Autovia, sortint per la dreta, al trencall que condueix cap a Igualada (i també cap a Vilafranca del Penedès i cap a Manresa). En deixar l'autovia, seguirem per la carretera N – IIA. Aviat arribarem a la rotonda amb l'eix diagonal (les carreteres C – 15, cap a Vilafranca del Penedès; i C-37, cap a Manresa), però ens caldrà continuar cap a ponent. Després trobarem la rotonda amb la sortida cap a la Poble de Claramunt. Finalment, trobarem un trencall des d'on surt la continuació de la carretera C – 37, la qual es dirigeix cap a **Santa Margarida de Montbui**. Després de deixar enrere el trencall d'Igualada, arribarem a aquest poble. Abans d'entrar-hi, per l'esquerra trobarem el vial que es dirigeix cap el Cementiri i que ens caldrà agafar. Ben aviat, després de deixar el poble enrere trobarem un majestuós *Forn de Calç*, per on farem la present aturada, a uns 9 Km de la parada anterior, aproximadament.

En aquest recorregut, ens haurem desplaçat sempre dintre de la *Depressió Geològica de l'Ebre*, on ens continuem trobant. Així, en tot aquest recorregut, hem anat trobant afloraments dels materials cenozoics, fonamentalment les calculutites gris – blavoses de la *Formació Igualada*, de l'Eocè. En arribar a aquest indret, es fan palesos uns nivells de calculutites (més carbonatades), les quals han estat emprades per a un forn de cal. Aquestes ja pertanyen a la *Formació Collbàs*, la qual es troba situada estratigràficament per sota de l'anterior. Així, en aquest recorregut, cap aquest indret, hem arribat a la part més baixa dels afloraments dels materials cenozoics de l'Eocè.

Pel que fa al forn, cal dir que és un element important del *Patrimoni Miner de la Comarca d'Anoia*. Cal dir que es troba en un bon estat de conservació. Al mateix temps, s'han pres les mesures de seguretat necessàries, cobrint la part superior del forn, per tal d'evitar accidents innecessaris. (fotografia 5).

Fotografia 5. Un aspecte proper del *Forn de Calç* de Santa Margarida de Montbui. Es localitza sobre un aflorament dels materials carbonatats de la *Formació Collbàs*

5.6. Parada 6. LA TOSSA DE MONTBUI, (terme municipal de Santa Margarida de Montbui, comarca d'Anoia). (Full 391)

Després de fer l'aturada anterior cal tornar enrere, cap el poble i cap a la carretera C – 37 que el travessa. Després haurem de continuar cap a ponent, per aquesta carretera quasi 1'5 Km, fins trobar el trencall que condueix, per la dreta, cap a la *Tossa de Montbui*. En trobar-lo, ens caldrà agafar-lo, per tal d'arribar fins a dalt. En arribar-hi, farem una nova aturada, després de recórrer quasi 2 Km des del trencall i uns 5Km des de la parada anterior.

Com al cas anterior, en aquest recorregut, ens haurem desplaçat sempre dintre de la *Depressió Geològica de l'Ebre*, on ens continuem trobant. Així, en tot aquest recorregut, hem anat trobant afloraments dels materials cenozoics, fonamentalment les calcutites gris – blavoses de la *Formació Igualada*, de l'Eocè.

Tot i així, en arribar a l'indret on ara som. Haurem trobat uns afloraments de calcaries fòssilíferes, també de l'Eocè. Aquestes calcaries formen part d'un *escull coral·lí* i pertanyen a l'Eocè, com els materials anteriors. Aquests materials pertanyen a la denominada *Formació Tossa*, que aquí té la seva localitat tipus. (fotografia 6).

Fotografia 6. Aspecte de les calcaries coral·lines de la *Formació Tossa*

Per d'altra banda, des d'aquest indret es pot gaudir d'una bona vista de la Depressió Geològica de l'Ebre, mirant cap a l'est i cap al Nord. I també de la Serralada Prelitoral Catalana, mirant cap al Sud i cap al SW. Així, des d'aquest indret es veu perfectament Montserrat, dintre de la Depressió Geològica de l'Ebre. Així com els extensos afloraments de calcutites grisenques de la Formació Igualada, dintre de la mateixa unitat geològica. (fotografia 7).

Fotografia 7. Aspecte de les calcarenites grises de la *Formació Igualada*, per sota de la Tossa de Montbui, a llevant

Tanmateix, mirat cap el Sud es pot veure l'impacte produït per la pedrera d'Orpi, on s'han explotat calcàries eocèniques. Tot i així, l'impacte actual és molt més petit del que hi havia fa uns anys, ja que s'ha anat restaurant. (fotografia 8).

Fotografia 8. La pedrera d'Orpi, des de la Tossa de Montbui, mirant cap el SW. S'hi exploten els materials carbonatats de la *Formació Orpí*

També, des d'aquest indret, mirant cap al Nord, es poden veure els relleus tabulars de la Panadella, entre altres indrets.

5.7. Parada 7. **EL COLL DEL GUIX, (Saió, terme municipal de Santa Margarida de Montbui, comarca d'Anoia). (Full 391)**

Després de fer l'aturada anterior cal tornar enrere, primer cap a la carretera C – 37 i posteriorment cap el poble. Des d'aquí, ens caldrà agafar el vial que condueix cap al Nord, sortint del carrer Anselm Clavé i que es dirigeix cap al *Coll del Guix* i cap el llogarret de **Saió**. ***Ens caldrà anar amb molta cura, ja que es molt estret i sovint es troba força transitat per vianants i per ciclistes.*** En arribar al barri del *Coll del Guix*, ens caldrà sobrepassar-lo lleugerament, seguint ara la carretera local BV – 2233. A poc més de 1 Km del darrer barri, farem una nova aturada, a uns 7 Km de Santa Margarida i a uns 10 de la parada anterior.

En aquest recorregut, hem anat trobant afloraments de les calcolutites grises de la *Formació Igualada*, que hem vist per les immediacions de Santa Margarida de Montbui. Aquests materials són els que es troben també a l'indret de la present aturada. Tot i així, prop d'aquest indret hi ha un aflorament dels nivells dels *guixos d'Òdena* (de la *Formació Tossa*); cal dir que els guixos constitueixen un clar canvi lateral de fàcies, relació a les calcàries que hem vist a l'aturada anterior. Malgrat això, els guixos no es fan prou palesos a l'indret de l'aturada, ni tampoc al *Coll del Guix*. Això sí, es veuen dalt d'un cim proper a on ara som. En tot cas, cal pensar que per aquests indrets hi havia algun *fora de guix*, fet que no hem comprovat prou bé.

5.8. Parada 8. **IMMEDIACIONS DEL Km 1, DE LA CARRETERA LOCAL BV - 2233 , (Saió, terme municipal de Santa Margarida de Montbui, comarca d'Anoia). (Full 391)**

Després de fer l'aturada anterior cal continuar una mica més per la carretera local BV – 2233, arribant a les immediacions del poble de **Saió** i també del Km 1 de la carretera. Aquí farem una nova aturada, la darrera d'aquest itinerari, aproximadament a 1 Km de la parada anteriorment realitzada.

En aquest recorregut, hem anat veient per arreu, afloraments de les calcolutites gris – blavoses de la *Formació Igualada*, de les quals ja hem parlat a l'aturada anterior i que hem vist a diversos indrets del recorregut d'aquest itinerari.

Precisament, aquí és fan força passos aquests materials d'origen marí, a la bora del poble de Saió. (fotografia 9).

Fotografia 9. Imatge molt desdibuixada i borrosa de les calcolutites gris – blavoses de la *Formació Igualada*, prop del poblet de Saió

En aquest indret finalitza el recorregut de l'itinerari.

6. Bibliografia

CABRERA, L. (1983).- Estratigrafia de las formaciones lacustres del tránsito Oligoceno - Mioceno, del SE de la Cuenca del Ebro. *Tesis Doctoral*, Dep. Estratigrafia i Geologia Històrica. Univ. de Barcelona, Vol. 1, 443 pag. Barcelona.

GUIMERÀ, J. et altri (1992).- Geologia (II), Història Natural dels Països Catalans, Vol.2, 547 pag. *Enciclopèdia Catalana*, S.A. Barcelona.

IGME (1975).- Explicación del Mapa Geológico de España, a escala 1:50.000. Segunda serie. Hojas número: 391 (Igualada), IGME. Madrid.

MASACHS, V. et altri (1981).- Itineraris Geològics per les comarques del Bages, Berguedà, Solsonès i Anoia. *Pub. Centre d'Estudis Geològics - Caixa d'Estalvis de Manresa*. 205 pag. Manresa.

MATA – PERELLÓ, J.M. (1985).- Depressió de l'Ebre ?, Depressió Central ?. *Revista Dovella*, nº 15, pp.. 45 – 48. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. (1990a).- Inventari Mineralògic de la comarca d'Anoia. *Revista Xaragall*, nº 24, 40 pag. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. (1990b).- Selecció d'itineraris per diversos indrets de les comarques de l'Alt Penedès i d'Anoia. *Revista Xaragall*, nº 26, 32 pag. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. (1991a).- Els Minerals de Catalunya. *Arxius de la Secció de Ciències*, t. XCIII, 442 pag. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.

MATA-PERELLÓ, J.M. (1991b).- Selecció d'itineraris de recerca mineralògica: Pel Baix Penedès, l'Anoia, la Noguera, la Llitera, la Baixa Ribagorça, la Cerdanya i l'Alt Urgell. *Revista Xaragall*, nº 27, 36 pag. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. (1996a).- Recerca Geològica i Mineralògica per la comarca d'Anoia: de Piera a Vallbona d'Anoia i a Capellades, 11pàg. *Apunts EUPM*, Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. (1996b).- Recerca Geològica i Mineralògica per les comarques del Bages i d'Anoia: des de Manresa a Can Massana, i al Bruc. *Apunts EUPM*, 12 pàg. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J. M. (1996c).- Itinerari geològico-mineralògic per la comarca d'Anoia (amb una petita incursió per l'Alt Penedès): des de Piera a Capellades i a Castellolí. *Apunts EUPM*, 15 pàgines. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. (1997).- Recorregut de recerca geològica. i mineralògica per la comarca d'Anoia: des del Bruc a Capellades i a Cabrera d'Anoia, *Inèdit*, 12pag. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. (1998).- Itinerari geològico-mineralògic per la comarca d'Anoia: des d'Òdena a la Tossa de Montbui, a Carme i a la Pobla de Claramunt. *Inèdit*, 14 pàg. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. (1999a).- Recorregut de recerca geològica i mineralògica per la comarca d'Anoia: des del Piera a Miralles. *Inèdit*, 15 pag. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. (1999b).- Itinerari geològic i mineralògic per la comarca d'Anoia: des del Bruc a Piera, i des de Capellades a la Llacuna. *Inèdit*. 19 pàgines. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. (2005).- Recorregut de recerca geològica i mineralògica per la comarca d'Anoia: des de Capellades a Carme i a Miralles. *Inèdit*. 10 pàgines. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. (2010a).- Recorregut de recerca geològica i mineralògica per la comarca d'Anoia: des de Miralles a Carme, Capellades i a Vallbona d'Anoia. *Inèdit*. 12 pàgines. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. (2010b).- Recorregut de recerca geològica i mineralògica per les comarques del Bages i d'Anoia: des de Maiana a Odena, Igualada, Can Masana i a Salelles. *Inèdit*. 10 pàgines. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. (2011).- Recorregut de recerca geològica i mineralògica per la comarca d'Anoia: des del Bruc a Castellolí, Santa Margarida de Montbui i Miralles. *Inèdit*. 10 pàgines. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. (2012).- Recorregut de recerca geològica i mineralògica per la comarca d'Anoia: des del Bruc a Castellolí, Igualada, Santa Margarida de Montbui i a la Tossa de Montbui. *Inèdit*. 10 pàgines. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. (2014).- Recorregut de recerca geològica i geoambiental per la comarca d'Anoia: des de Sant Genís a Igualada, Clariana, Argençola, Carbassí i a la Panadella. *Inèdit*. 14 pàgines. Manresa.

MATA-PERELLÓ, J.M. i FONT SOLDEVILA, J. (1995).- El "Ecomuseu del riu Anoia", un instrumento didáctico para la enseñanza de la geología. *1ª Reunión de la Comisión de Patrimonio Geológico de la Soc. Geol. España. Geogaceta*, nº 20, 10 pag. Madrid.

RIBA, O. (1967).- Resultados de un estudio sobre el terciario continental de la parte Este de la Depresión Central Catalana. *Acta Geológica Hispánica*, t. 2, Vol.1, pp. 3-8. Barcelona.

RIBA, O. et altri (1976).- Geografia Física dels Països Catalans, *Edit. Ketres*, 254 pàgines. Barcelona.